

**concerto
BUDAPEST**
zene szenvedéllyel

GIDON KREMER © Angie Kremer

GIDON KREMER
KREMERATA BALTICA
ÉS A CONCERTO BUDAPEST

2019. DECEMBER 4. 19.30

MŰPA
Bartók Béla Nemzeti
Hangversenyterem

MAHLER

V. szimfónia - Adagietto

J. S. BACH-BUSONI

2. (d-moll) partita - Chaconne (Gidon Kremer átirata vonószerekre)

SCHNITTKE

III. hegedűverseny

1. *Moderato*

2. *Agitato*

3. *Andante*

- szünet -

WEINBERG

21. (Kaddish) szimfónia, op. 152 - magyarországi bemutató

1. *Largo*

2. *Allegro molto*

3. *Largo*

4. *Presto*

5. *Andantino*

6. *Lento*

Közreműködik:

Gidon Kremer hegedű

Zemlényi Eszter szoprán

Kremerata Baltica

Concerto Budapest

Vezényel: **Keller András**

GIDON KREMER és a KREMERATA BALTICA

A lett hegedűművész felsőfokú zenei tanulmányait a Moszkvai Zeneakadémián David Ojsztrah tanítványaként végezte, s később számos nemzetközi megmérettetés, köztük a moszkvai Csajkovszkij-verseny első díját is elnyerte. 1981-ben egy kamarazenei fesztivált alapított az ausztriai Lockenhausban, amelynek 2011-ig művészeti vezetője volt. Gidon Kremer több, mint 20 éve, 1996-ban hozta létre a Baltikum legtehetségesebb fiatal zenészeiből összeválogatott, mára Grammy-díjas Kremerata Baltica kamarazenekart. Az együttes egyik alapvető célkitűzése, hogy a mainstream repertoáron túl lépve, gondosan válogassák meg koncertműsoraikat. 2015-ben Mieczysław Weinberg műveit vették lemezzre, s az albumot Grammy-díjra jelölték.

ZEMLÉNYI ESZTER

A fiatal szopránénekesnő 2013-ban szerezte meg oratórium- és dalénekesi diplomáját a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen Halmai Katalin tanítványaként, később pedig Kertesi Ingrid növendékeként folytatta tanulmányait. Számos versenygyőzelme közül kiemelkedik a Petrovics Emil Énekversenyen elért első, valamint a Nemzetközi Virginia Zeani Énekversenyen elért második helyezése, 2016-ban pedig a Fischer Annie Előadó-művészeti Ösztöndíjjal tüntették ki. Zemlényi Eszter rendszeresen fellép a hazai legnagyobb szimfonikus zenekarokkal, emellett operaénekesként is egyre több felkérést tudhat magáénak.

KELLER ANDRÁS és a CONCERTO BUDAPEST

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló repertoárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust vagy Sir James Galway. Művészeti igazgatója 2007 óta a több mint 70 nemzetközi díjjal kitüntetett, Liszt-díjas, érdemes művész, Keller András, a Keller Quartet alapítója. A világszerte elismert hegedűművész, karmester, a londoni Guildhall School of Music and Drama kiemelt hegedűprofesszora.

Gustav MAHLER V. szimfónia – Adagietto

Mahler maga állt a karmesteri pulpituson V. szimfóniájának 1904-es bemutatóján, amely után állítólag azt mondta: „Senki sem értette meg. Bárcsak ötven évvel a halálom után vezényelhetném az első előadást.” Teljes mértékben igaza volt, mikor úgy gondolta, művét később jobban fogják értékelni, hiszen az V. szimfónia ma a műfaj egyik legnépszerűbb alkotása, s negyedik Adagietto tételét – ahogy ezúttal is – gyakran önmagában is előadják. A vonósokra és hárfára írt tételnek sokan már a kezdetektől zenén kívüli jelentést tulajdonítottak: a történet, hogy Mahler szerelmeslevélként elküldte az Adagiettot újdonsült feleségének, Alma Mahlernek, Mengelbergtól származik, aki saját kottájába írta be ezt mintegy programként. A 20. század során azonban még egy jelentésréteg rakódott a műre: a halál gondolata. Bernstein ezt a művet vezényelte Robert Kennedy temetésén és Visconti híres, Thomas Mann regényén alapuló *Halál Velencében* című filmje – amelynek főszereplőjét Mann állítólag Mahlerről mintázta – által is híressé vált a tétel.

Johann Sebastian BACH – Ferruccio Benvenuto BUSONI

2. (d-moll) partita – Chaconne

(Gidon Kremer átírata vonószenekarra)

Bach szólóhegedűre írt szonátái és partitái a barokk korszak egyedülálló alkotásai, nemcsak művészi szempontból, de azért is, mert ebben a százötven évben szinte elképzelhetetlen volt, hogy valaki akkordikus alátámasztás, vagyis basso continuo nélkül írjon szólóművet. Különösen igaz ez a d-moll partita utolsó, monumentális tételére, a Chaconne-ra, amelynek névadó műfaja basszusvariációt takar, így igazi tour de force volt Bach részéről egy hegedűn harmóniakat bemutató, kontrapunktikus faktúrát létrehozni. Ez a rejtett többszólalmúság arra inspirálta a későbbi zeneszerzőket, hogy áttegyék zongorára a Chaconne-t. A mai napig a legextrémebb átíratként Busoni 1893-as darabját tartják számon, amely Bach hangjainak egyszerű, zongorás átvételénél jóval többet kínál. A kor billentyűjátékának lehetőségeit kihasználva kinyitja a kaput a darab más műfajokon keresztüli értelmezésére is, például feltételezi, hogy a Chaconne egy Requiem lehetett Bach első feleségének halálára. Ez a Busoni által létrehozott rendkívül dús szövet magában rejtja a zenekari értelmezést, amelyet Gidon Kremer gondolt tovább saját átíratával.

Alfred SCHNITTKE III. hegedűverseny

A német-zsidó származású, Szovjetunióban született Alfred Schnittke volt az első, aki világosan definiálta a polistilizmust 1971-es esszéjében. Ez a saját művészetének lényegét is leginkább megragadó szó egy olyan irányzatot takar, amelyben minden kor minden stílusa megengedett. Erre egy kiváló példa a *III. hegedűverseny*, amely egy a zeneszerző és az őt körülvevő világ dialógusként is definiálható. A mű eredeti címe *Énekek éneke* volt, s felfedezhető benne az orosz ortodox egyházi zene és a német romantika hatása is. Bár teljes kamarazenekarra íródott az 1978-as concerto, mégis egyértelmű a fúvósok dominanciája a kísérszólamokban. A végleges cím műfaja rögtön az első tétel legelején értelmet nyer a hegedű trillázó candelájá lévén; e nyugtalanító zene végül egy ortodox énekkel zárul. Második, zaklatott, ideges hangvétellű tételében Schnittke kihasználja a hegedű hang adottságait számos különböző hangszín felvillantásával. A harmadik tétel eleje szinte jóleső megnyugvást hoz egyszerre Mahlert és Schubertet eszünkbe juttató kürtmenetével. E reminiscencia többször is feltűnik a tétel során, végső konklúzióként pedig ismét az ortodox egyházi ének hangján szól a hegedű.

Mieczysław WEINBERG 21. (Kaddish) szimfónia, op. 152

Nehéz lenne megmondani, miért ismeretlen még mindig sokak számára a páratlanul termékeny lengyel zsidó származású, idén száz éve született zeneszerző, Mieczysław Weinberg életműve. A holokauszt elől a Szovjetunióba menekülő komponista csak a szimfónia műfajában huszonhat művet alkotott. A halála előtt négy évvel befejezett *XXI. szimfónia* a Kaddish melléknevet viseli, amely a zsidó gyászimádság szertartására utal. Weinberg a művet a varsói gettó áldozatainak emlékére ajánlotta. A közel egyórás darab egyetlen tételből, ezen belül hat különböző tempójelzéssel ellátott szekcióból áll. Első, monumentális Largo szakasza a vonósok keserves lamentójával kezdődik; nem sokkal később kiválik egy hegedű egy Mahler *Das irdische Leben* című dalára emlékeztető melódiával. Aztán szinte a semiből tűnik fel egy idézet a zongorán Chopin *g-moll balladájából*, amelyet megpróbál a szólóhegedű is folytatni, de elakad a hangja. Később, az utolsó szakaszban ismét visszatér Weinberg a *g-moll balladához*, ezúttal mintegy a színpalak mögül szóló szövegtelen szopránénekre való válaszként, amely már a szakasz elejétől jelen van.

4 DECEMBER 2019 7.30 pm | MÜPA

GIDON KREMER, KREMERATA BALTICA AND THE CONCERTO BUDAPEST

MAHLER Symphony No. 5 - Adagietto

J. S. BACH-BUSONI Violin Partita No. 2 in D minor - Chaconne
[arranged for string orchestra by Gidon Kremer]

SCHNITTKE Violin Concerto No. 3

- intermission -

WEINBERG Symphony No. 21, Op. 152 (Kaddish) - Hungarian premiere

Featuring: **Gidon Kremer** violin, **Eszter Zemplényi** soprano
Kremerata Baltica, Concerto Budapest Symphony Orchestra
Conductor: **András Keller**

Artistic cooperation between András Keller and Gidon Kremer, and at the same time Concerto Budapest and Kremerata Baltica has already resulted in numerous memorable recitals. However, this concert promises to be remarkable even by these high standards because in the wake of the Adagietto, Mahler's most popular movement (also ideal as film music), we have two classical masterpieces from the last quarter of the 20th century. But only after the Bach-Chaconne, that also bares the features of Ferruccio Busoni's and Gidon Kremer's congenial adaptive work. The Schnittke violin concerto (1978), originally titled Canticum canticorum i.e. song of singers, finds inspiration in the traditions and the sound-memory of Russian Orthodox music and German Romanticism. The soloist is Gidon Kremer, the most proficient interpreter of the performance history of this work. A work that dates from even closer to the present day is Mieczysław Weinberg's Symphony No.21. The Polish-Jewish composer of the piece, the opening Largo of which evokes both Chopin and Mahler, dedicated it to the memory of the victims of the Warsaw ghetto in 1991.

**concerto
BUDAPEST**
zene szenvedéllyel

KONCERTÉLMÉNYT KARÁCSONYRA!

ARANY CSOMAG

5 KONCERT
25% KEDVEZMÉNNYEL

EZÜST CSOMAG

4 KONCERT
20% KEDVEZMÉNNYEL

BRONZ CSOMAG

3 KONCERT
15% KEDVEZMÉNNYEL

Csomagok már **3200 Ft-ért!**

Koncerthelyszínek: **MÜPA / ZENEAKADÉMIA / VIGADÓ / BMC**

Részletekért látogasson el a
www.concertobudapest.hu/karacsony weboldalra!

**Concerto
BUDAPEST**
zene szenedélljel

concertobudapest.hu

